

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Modularni verižni eksperiment

Modul gravitacijski slalom

Tehnična dokumentacija

*Eva Markelj
Maja Hladnik
Matija Čufer
Mitja Juvan*

mentorji:
dr. Jurij Bajc
dr. Irena Drevenšek Olenik
Žiga Novak
Matej Perčič
dr. Katarina Susman
dr. Saša Ziherl

PO KREATIVNI POTI DO ZNANJA 2016/2017

Projekt sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropska unija iz
Evropskega socialnega sklada.¹

27. julij 2017

---

¹ Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 kot neposredna potrditev operacije "Odprt, odziven in kakovosten sistem visokega šolstva - Projektno delo z gospodarstvom in negospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju Po kreativni poti do znanja 2016-2020"

Vsebina

Uvod.....	3
Napotki za branje.....	3
Ogrodje	3
Sprožilo.....	11
Elementi klanca	15
Elementi ravnega dela	15
Slika 1: Sestavljeno ogrodje.....	4
Slika 2: Montaža ogrodja.....	4
Slika 3: Spodnji del sprožila	11
Slika 4: Srednji del sprožila	12
Slika 5: Držalo srednjega dela sprožila	12
Slika 6: Postavitev zgornjega dela sprožila	13
Slika 7: Zgornji del sprožila	13
Slika 8: Looping.....	15
Slika 9: Različno visoki distančniki	16
Slika 10: Klanec.....	16
Slika 11: Višje sprožilo	17
Slika 12: Nižje sprožilo.....	17
Slika 13: Magnetni top	18
Slika 14: Vijuga.....	18
Slika 15: Žleb.....	19

Uvod

V okviru projekta Modularni verižni eksperiment smo ustvarili člen z imenom Gravitacijski Slalom. Verižni eksperiment deluje tako, da vsak njen člen požene naslednjega s povezovalno kroglico.

Ustvarili smo platformo, ki je razdeljena na dva dela, na nagnjeni in na ravni del. Za vsak del smo izdelali različne elemente, ki se jih v člen lahko vključi na različne načine. Elemente se da med seboj tudi poljubno povezovati. Platforma in elementi so izdelani večinoma iz lesa. Za podstavke pa smo za boljšo stabilnost uporabili kamen.

Dokumentacija ter fotografije v dokumentu so namenjeni lažjemu reproduciranju platforme. Izdelovalec bo v dokumentu pridobil vse informacije, potrebne za izdelavo.

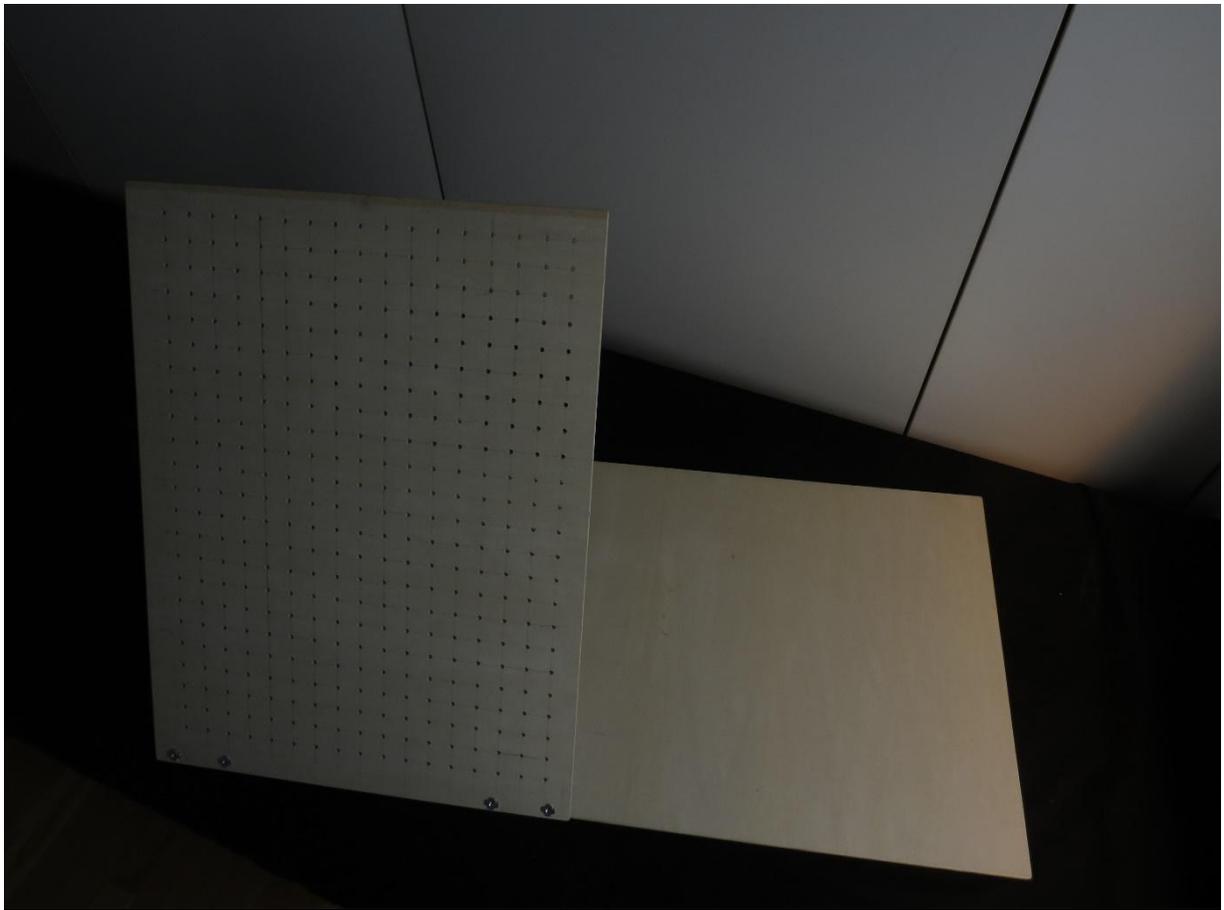
Napotki za branje

Dokument zajema načrte ter fotografije posameznih sestavnih delov. Za lažjo predstavbo so na začetku posameznega sklopa zbrane fotografije izdelanih elementov, v nadaljevanju tehniška dokumentacija.

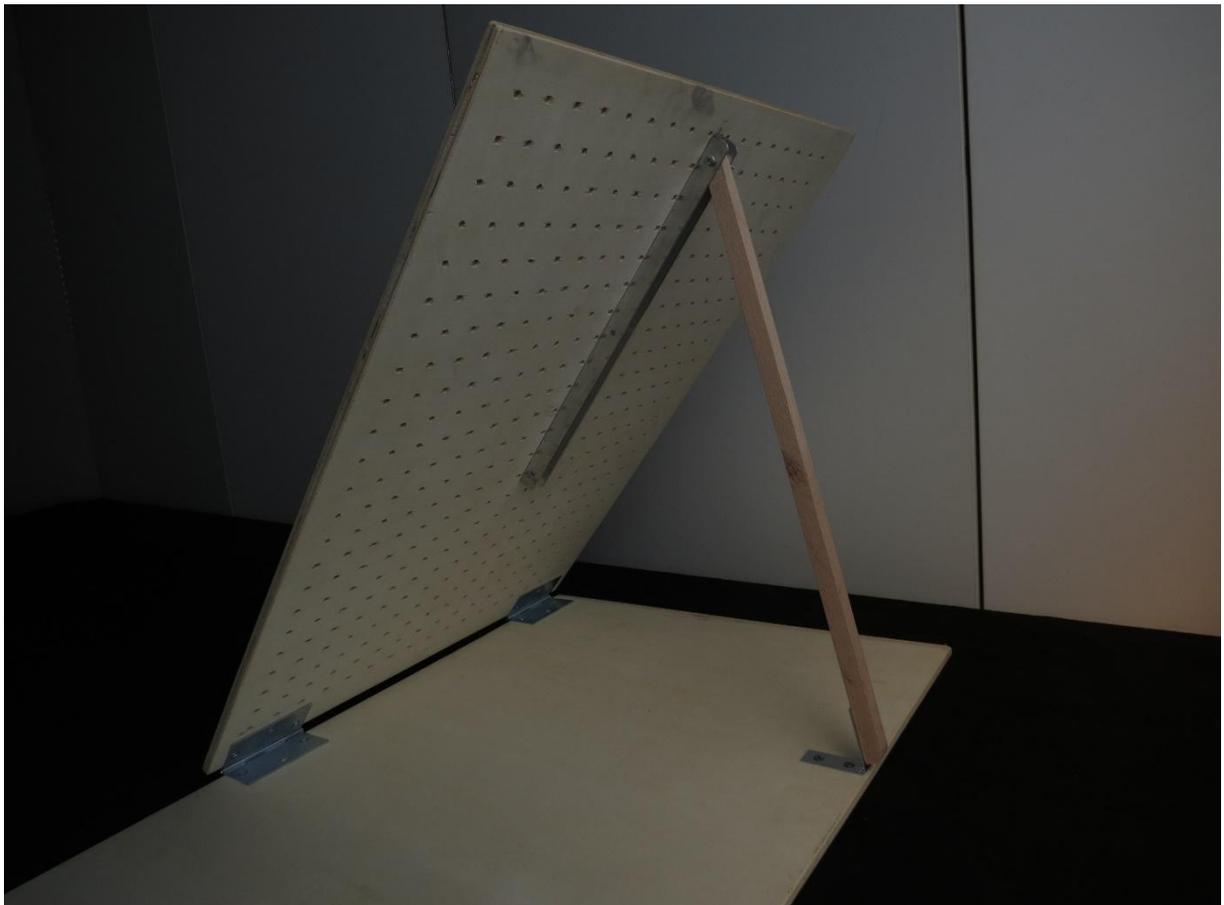
Dokumentacija je v skladu z standardi. Mere so podane v *mm* (milimetrih). Premer je zapisan z izrazom ϕ . Kjer je predmet ploskoven je debelina podana s t . Prerezi so označeni s šrafuro. Kjer je potrebno, je element narisani v več pogledih. Pretežno enodimenzionalni predmeti so navidezno skrajšani s prostoročno črto. Za spajanje posameznih elementov uporabljamo lesne moznike premera 6 mm dolžine 22 mm , pri čemer so mozniki lahko tudi druge dolžine. Kjer je potrebno, smo moznike zalepili z lepilom Mekol. Izvrtine na platformi in tudi na elementih nagnjenega dela so v vzorcu mreže $32\text{ mm} \times 32\text{ mm}$. Dodatne obrazložitve so podane v vsakem sklopu.

Ogrodje

Tako spodnja kot tudi nagnjena plošča sta izdelani iz vezane plošče. Uporabljeni tečajji so podani z načrtoma, uporabili bi lahko tudi druge podobnih mer, pri čemer je potrebno paziti na zadostno trdnost končane konstrukcije. Za spajanje smo uporabili vgrezne lesne matice M6 in M5 s pripadajočimi vijaki s ploščato glavo. Za izdelavo letve smo uporabili bukov masivni les. Vodilo smo izdelali iz aluminijastega profila, katerega smo zaradi vizualnega efekta tudi dodatno spolirali. Vodilo smo na nagnjeno ploščo prilepili z kavčukovim lepilom, ter dodatno učvrstili z manjšimi vijaki.

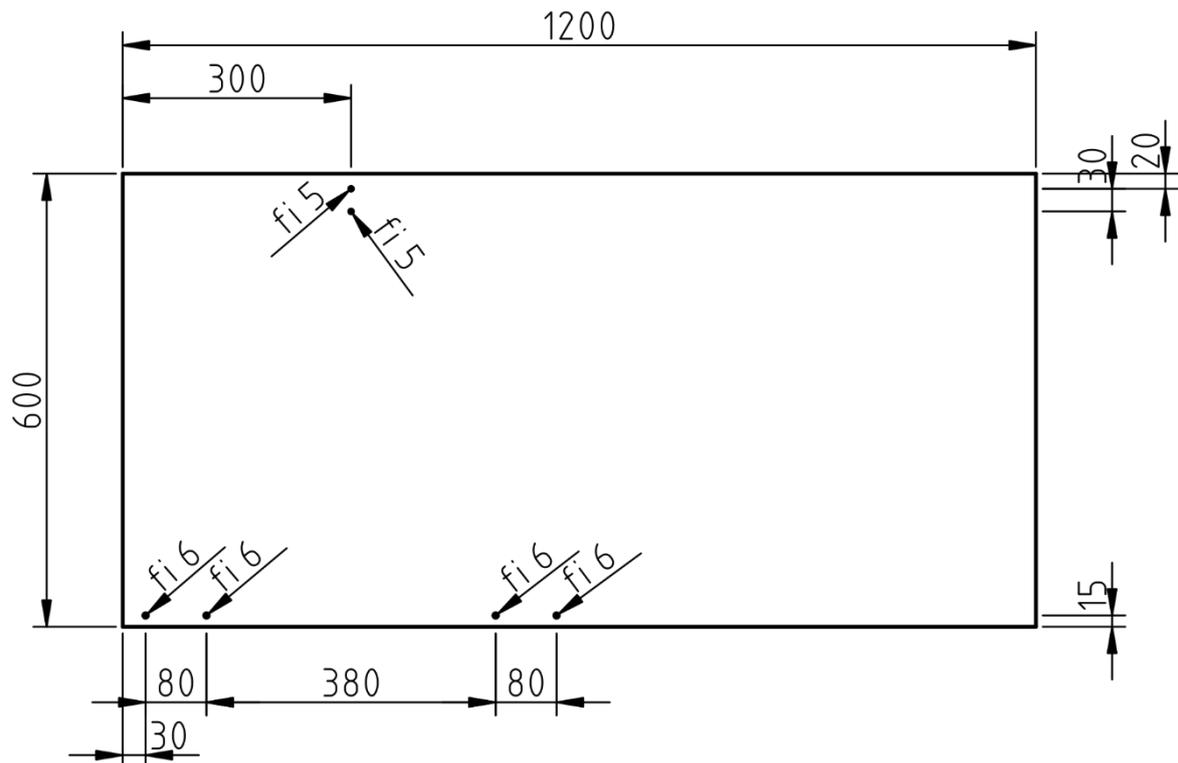
Slika 1: Sestavljeno ogrodje

Slika 2: Montaža ogrodja

t = 10

Vezana plošča, vse izvrtine so skoznjo.

22.6.2017

Mitja Juvan

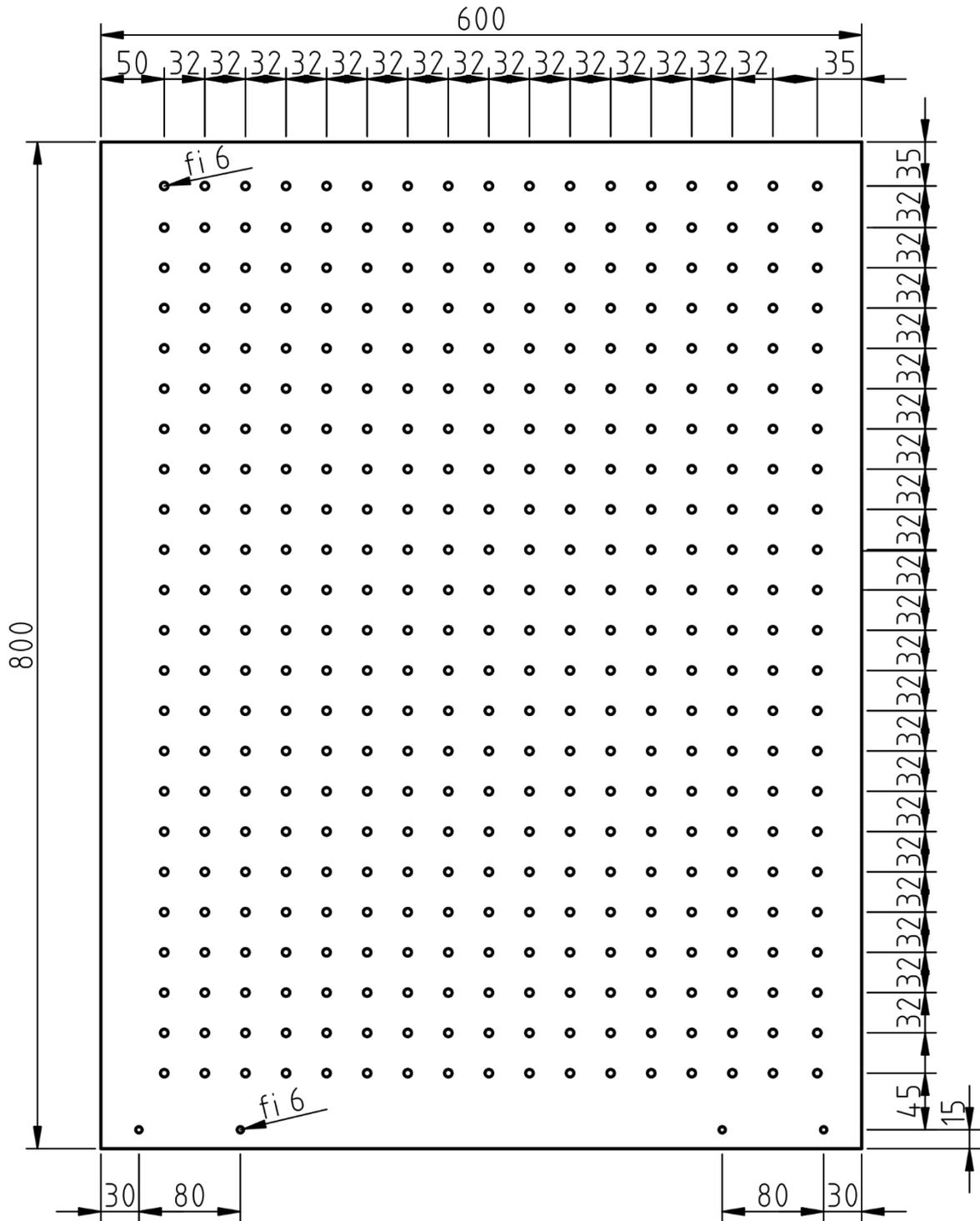
(UL, PeF, Move)

M 1:10

Platforma: spodnja plošča

t = 10

Vezana plošča, vse izvrtine so skoznjo.

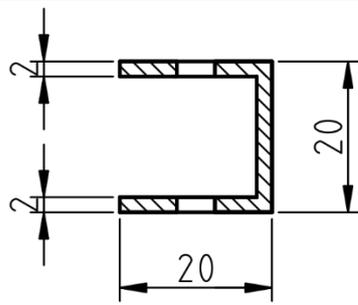
22.6.2017

Mitja Juvan

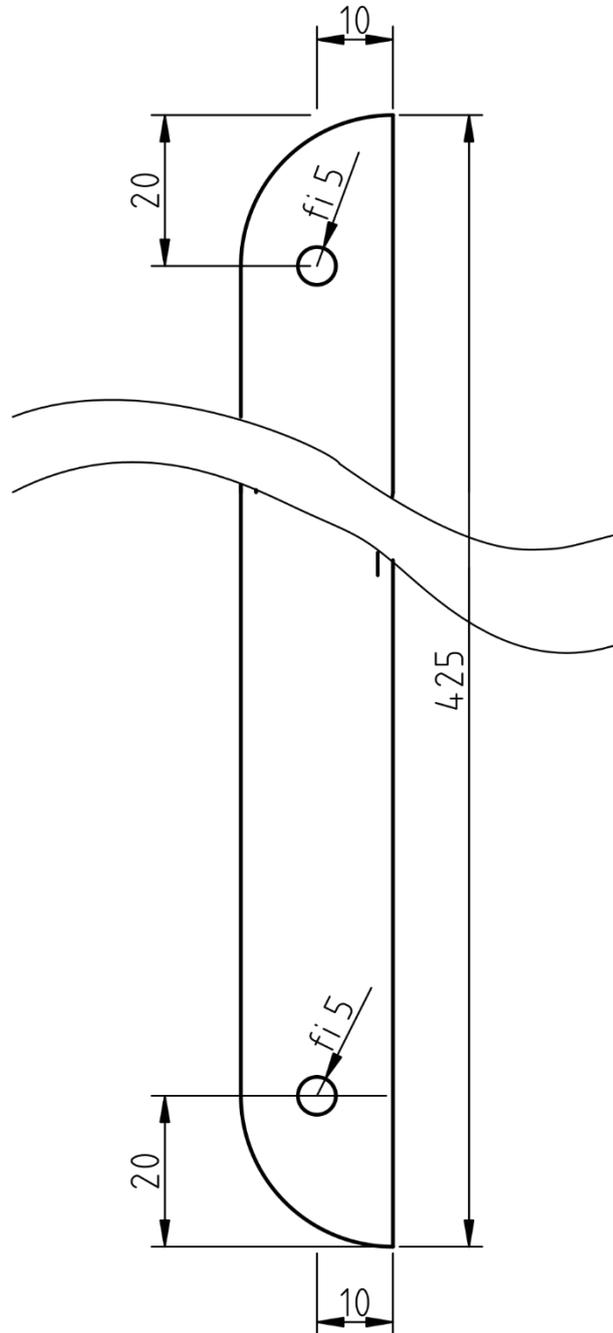
(UL, PeF, Move)

M 1:5

Platforma: nagnjena plošča

Pritrjeno na
nagnjeno ploščo
35 od vrha, ter
280 od zunanjega
robu naprave

Poliran aluminij

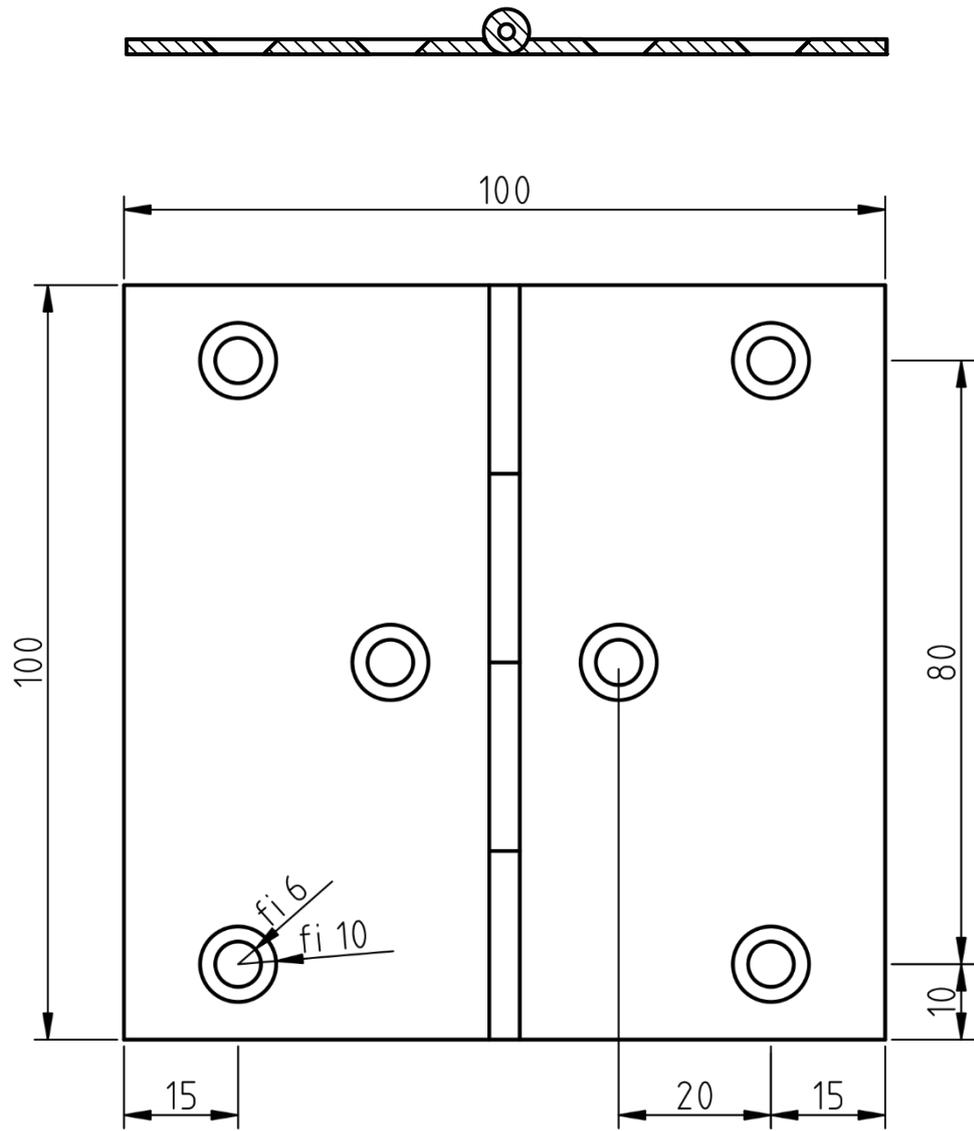
22.6.2017

Mitja Juvan

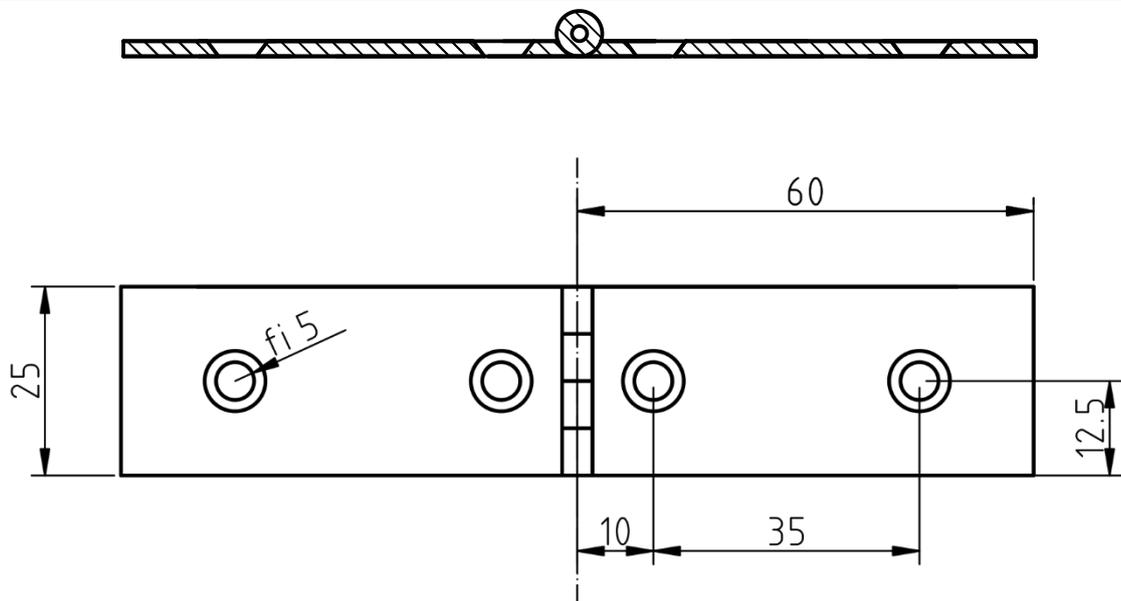
(UL, PeF, Move)

M 1:1

Platforma: vodilo

22.6.2017	Mitja Juvan (UL, PeF, Move)
M 1:1	Platforma: tečaja

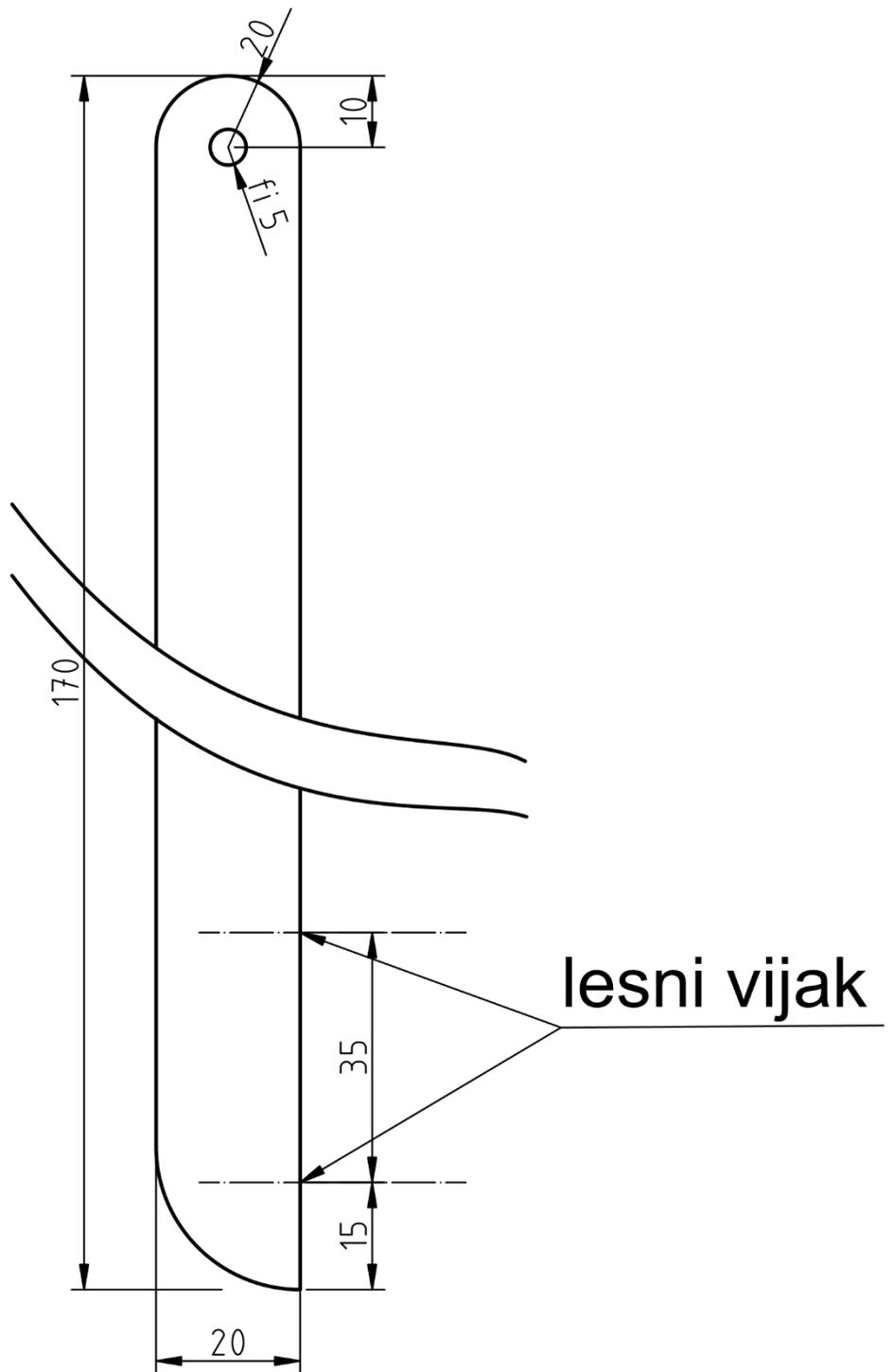
22.6.2017

Mitja Juvan (UL, PeF, Move)

M 1:1

Platforma: tečaj

t = 15

22.6.2017

Mitja Juvan

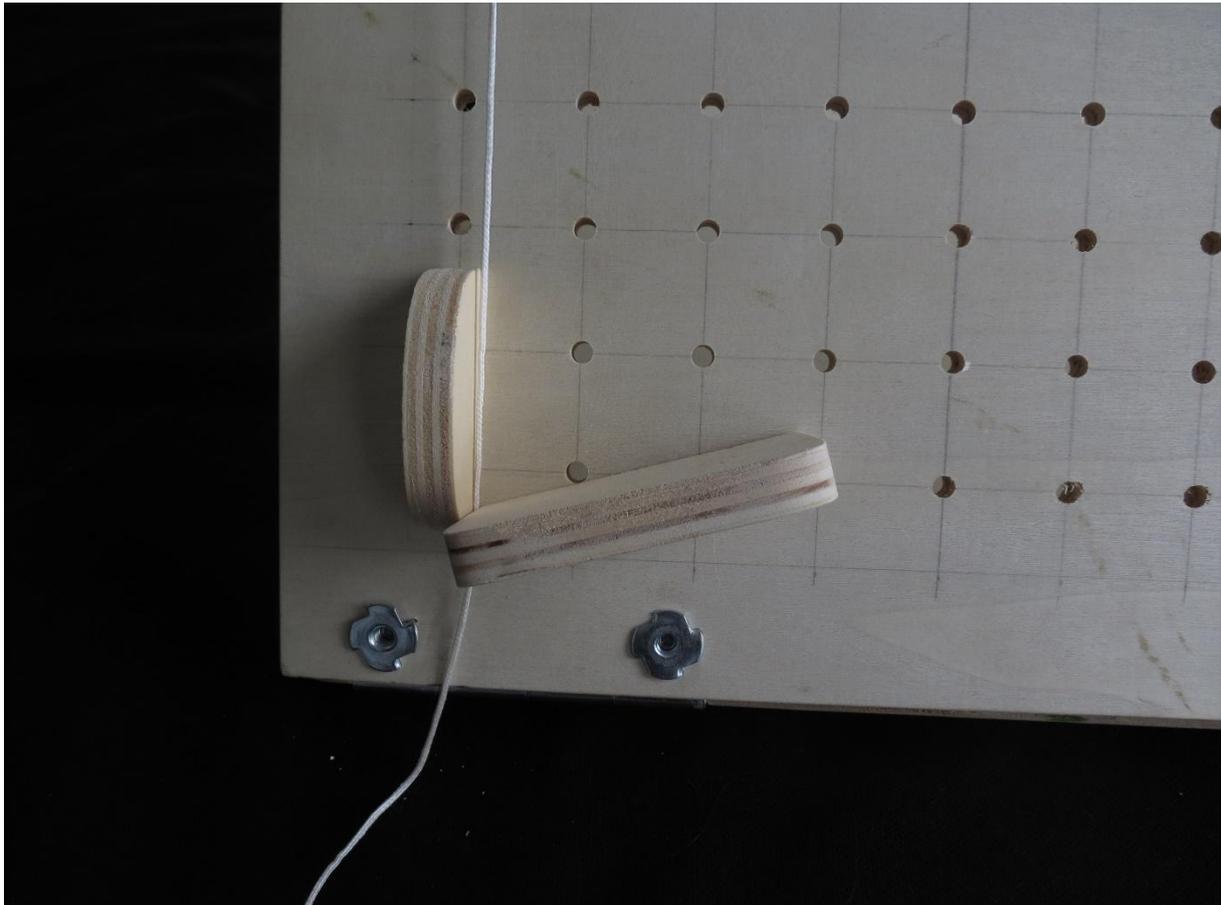
(UL, PeF, Move)

M 1:1

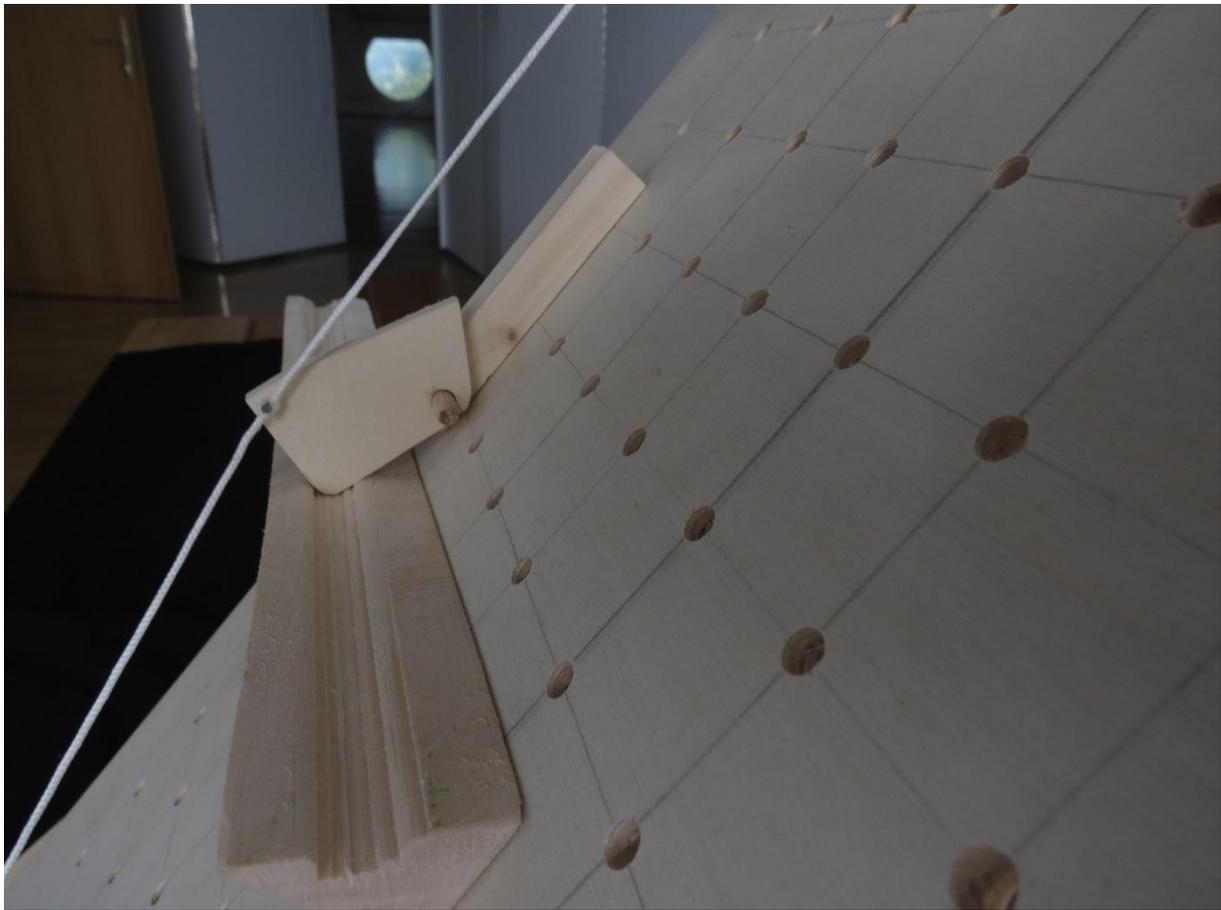
Platforma: letev

Sprožilo

Sprožilo potrebujemo, da kroglica zapusti člen na pravi višini. Iz spodnjega dela nagnjene plošče prenese gibanje na višino 45 cm. Sprožilo je sestavljeno iz treh sklopov. Spodnjega, kjer prileti žogica in prenese preko vrvice sunek sile na zapornico, ki spusti žogico na pravi višini. Pri tem je potrebna dodatna sila uteži, ki pomaga dvigniti zapornico. Za manjše trenje v vrtilščih je potrebno z brusnim papirjem dodatno zbrusiti mozničke.

Slika 3: Spodnji del sprožila

Slika 4: Srednji del sprožila

Slika 5: Držalo srednjega dela sprožila

Slika 6: Postavitev zgornjega dela sprožila

Slika 7: Zgornji del sprožila

Elementi klanca

Na klancu smo uporabili enostavne letvice prereza $15\text{ mm} \times 15\text{ mm}$ različnih dolžin. Za pritrjevanje smo uporabili dva moznika. Na eno stran smo zalepili moznik, na drugo pa smo naredili zarezo dolžine nekaj centimetrov. Širina zareze je enaka premeru moznika, saj lahko tako letev montiramo pod različnimi koti.

Drug element je v obliki črke C izdelan na enak način kot ravna letev.

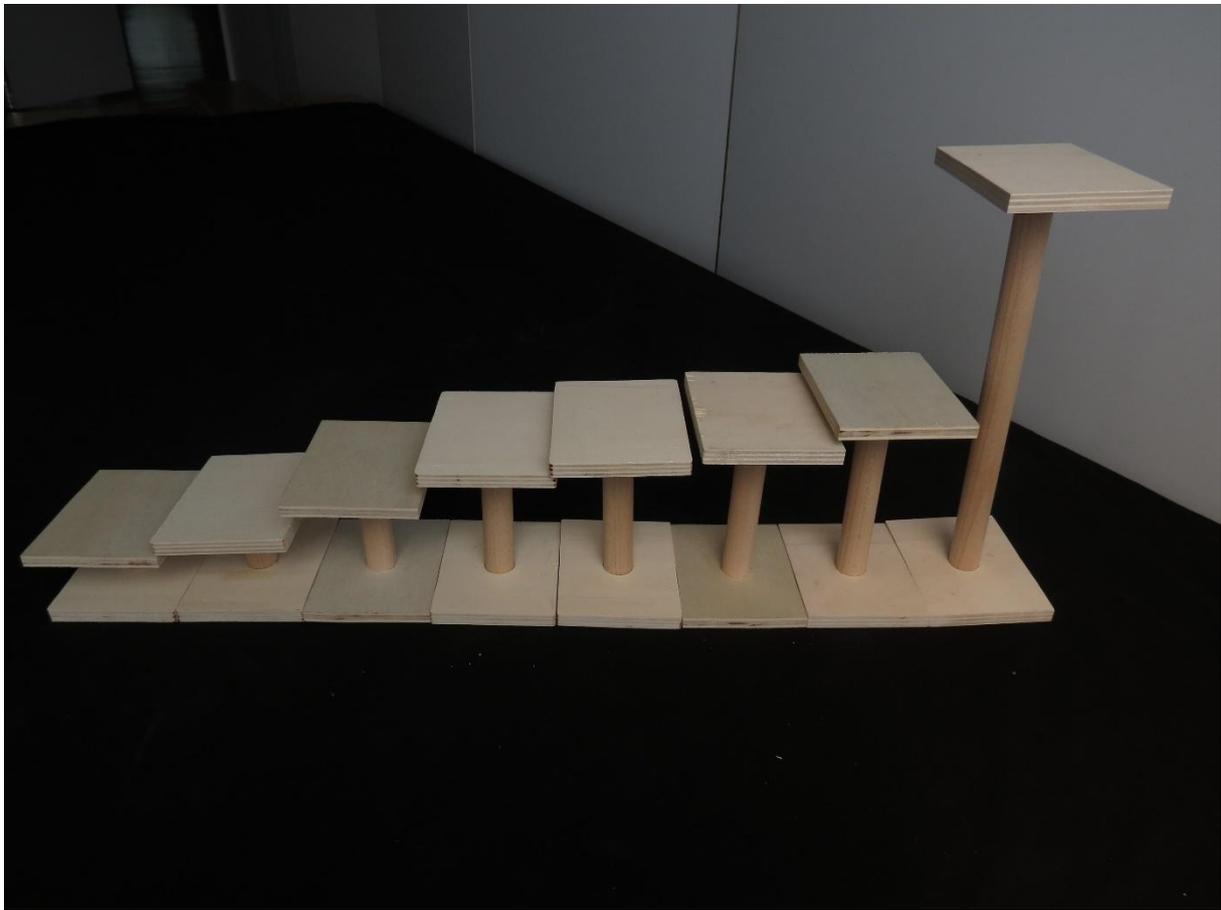
Tretji element pa je looping podan na Sliki 8. Možnih je več izvedenk različnih mer. Distančnike smo uporabili zaradi lažje montaže poklopca, kot tudi boljšega lovljenja kroglice.

Slika 8: Looping

Elementi ravnega dela

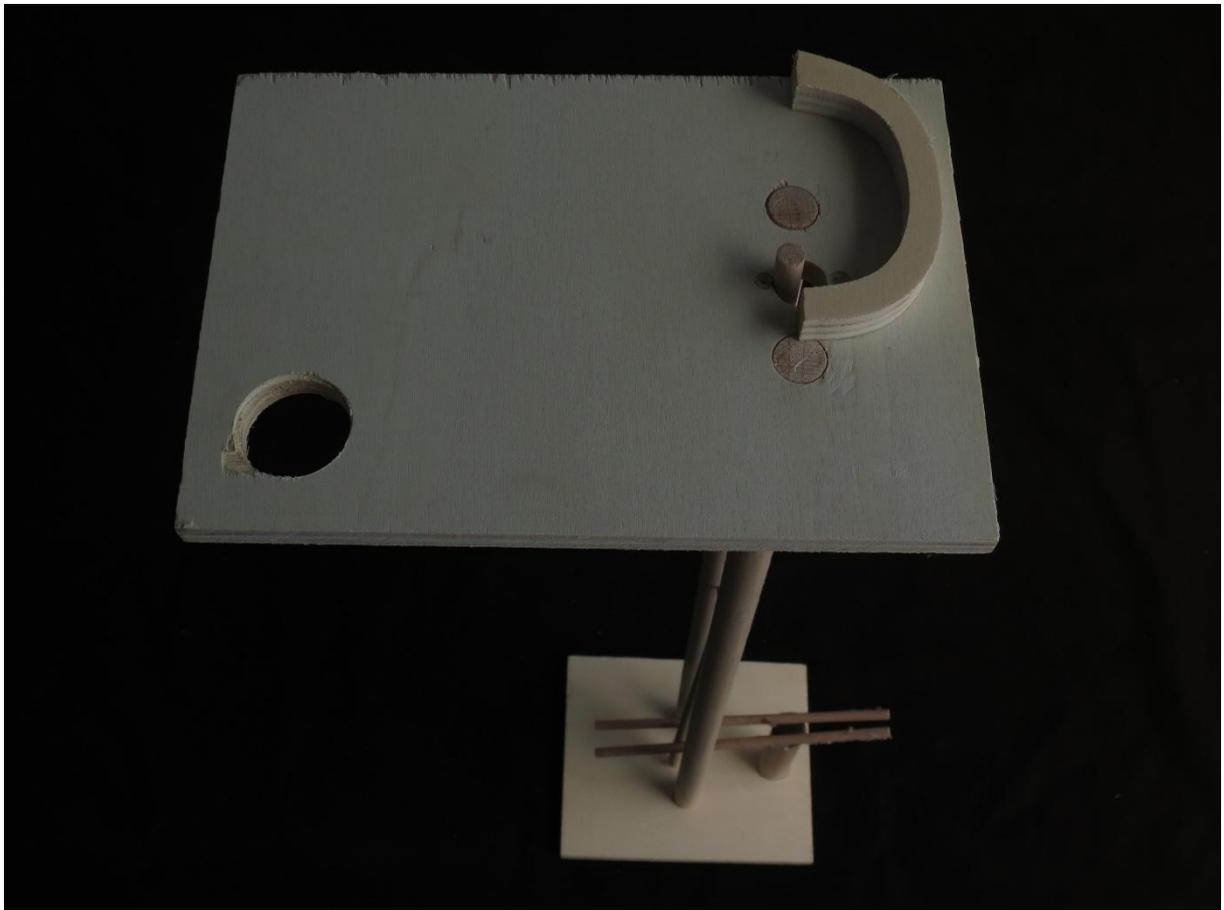
Elementi so izdelani pretežno iz vezane plošče in okroglih masivnih bukovih palic. Podstavki distančnikov so zaradi boljše stabilnosti izdelani iz kamna. Lesen del je nato vstavljen le s tesnim ujemanjem, brez lepljenja. Za magnetni top potrebujemo neodimski magnet v velikosti premera kovanca in debeline okrog 1 cm .

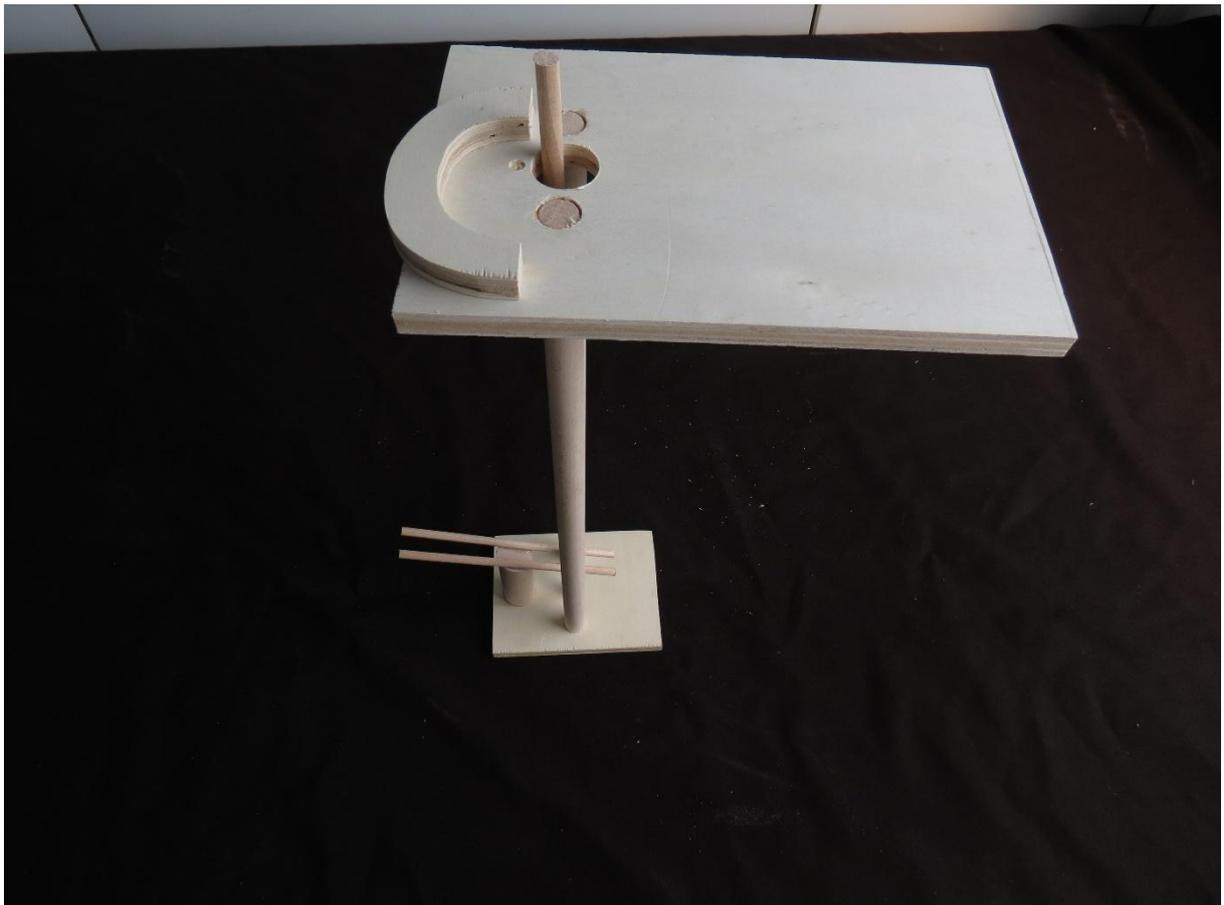
Slika 9: Različno visoki distančniki

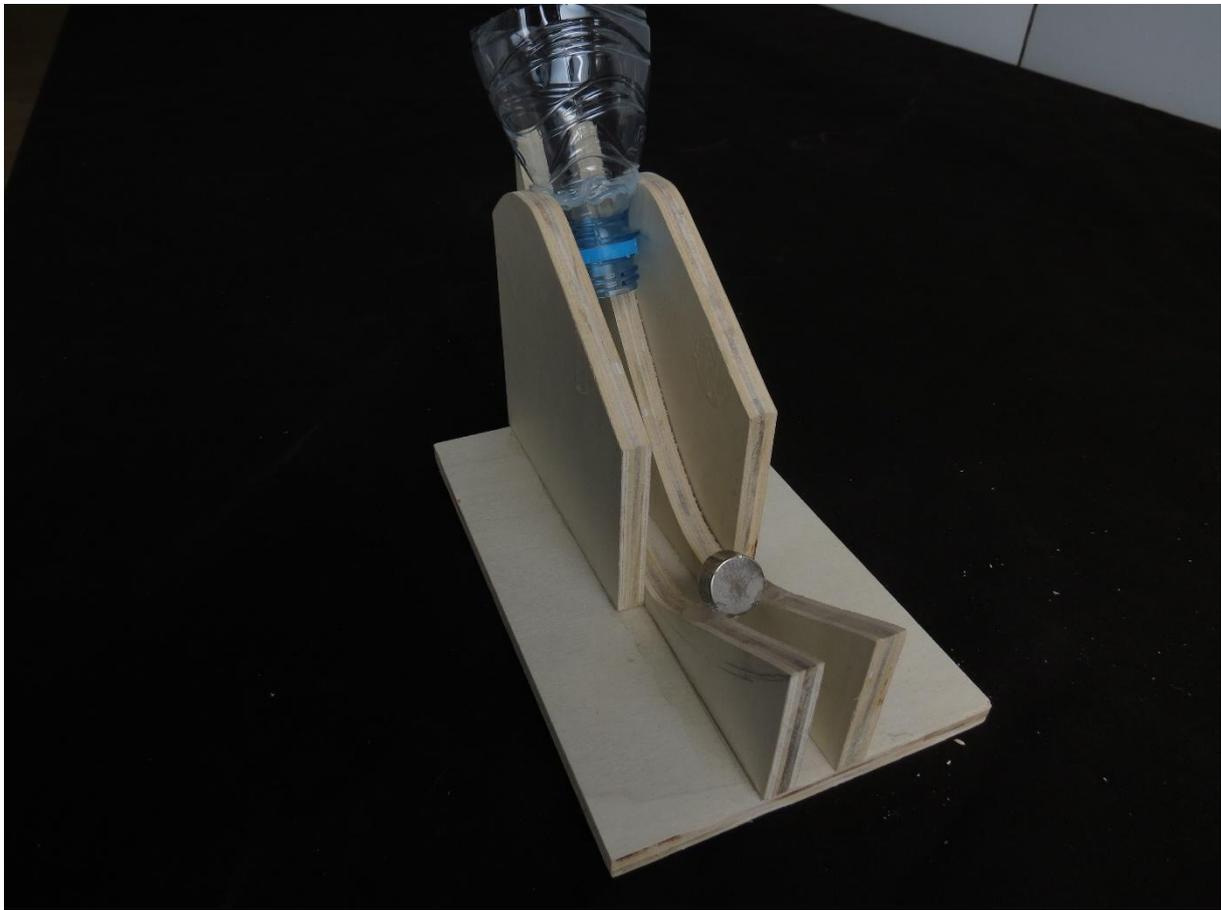
Slika 10: Klanec

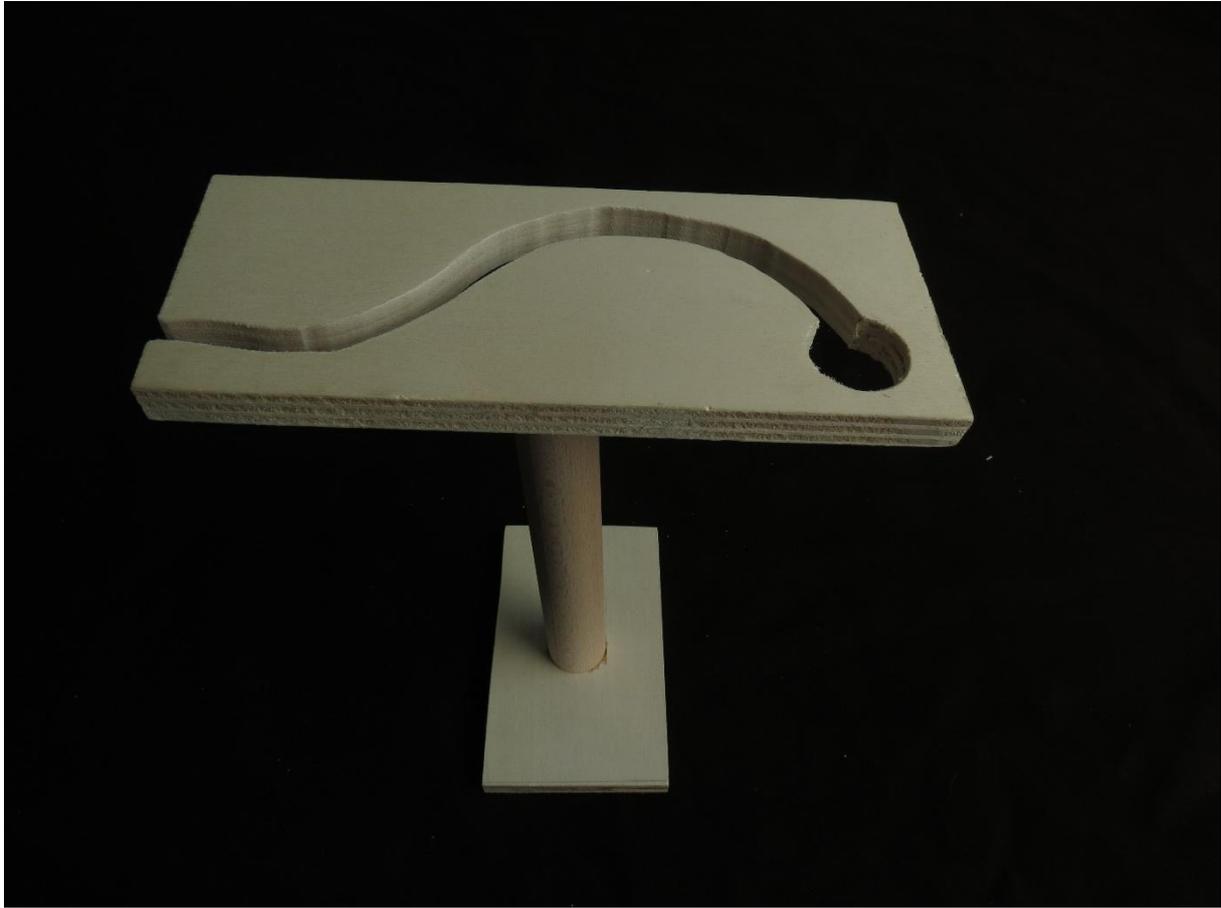
Slika 11: Višje sprožilo

Slika 12: Nižje sprožilo

Slika 13: Magnetni top

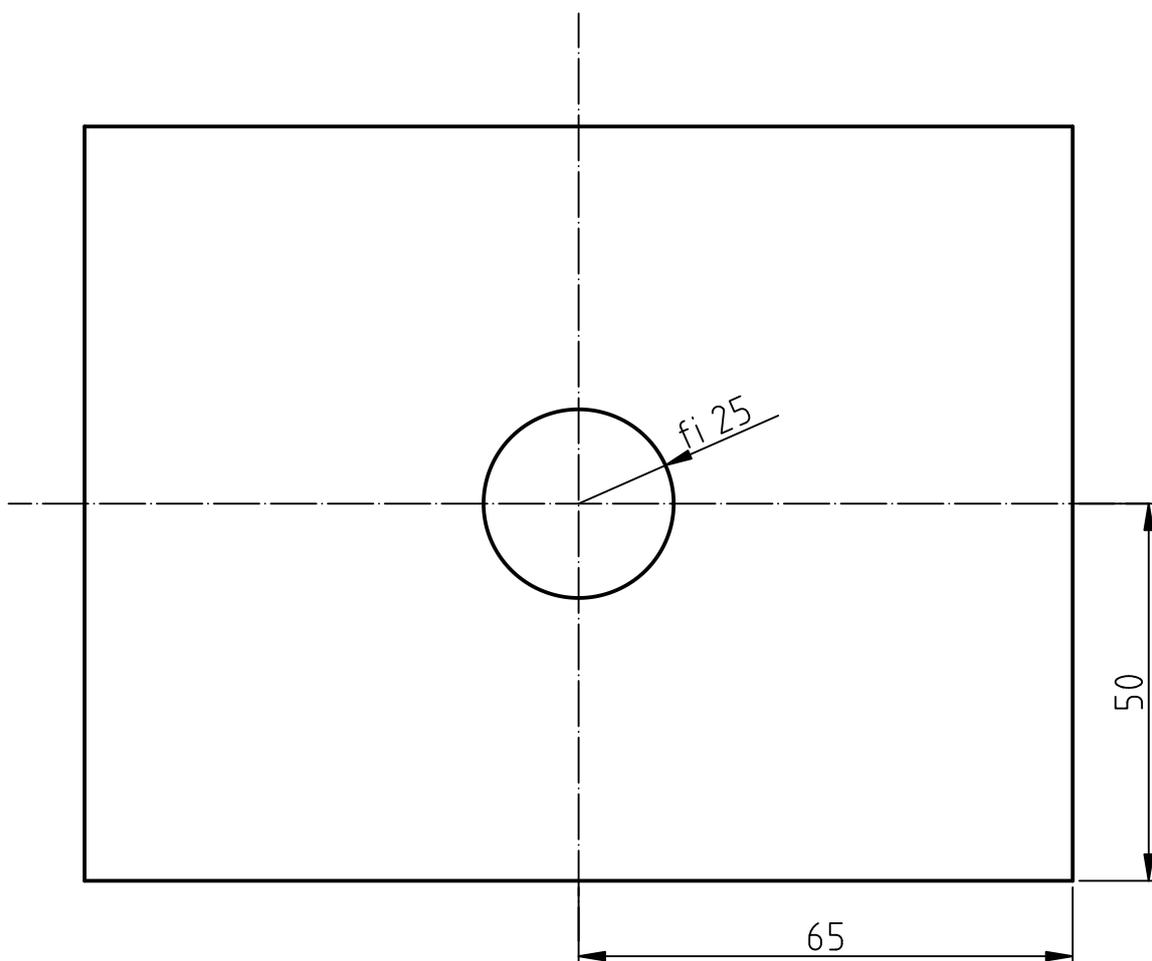

Slika 14: Vijuga

Slika 15: Žleb

Kamen

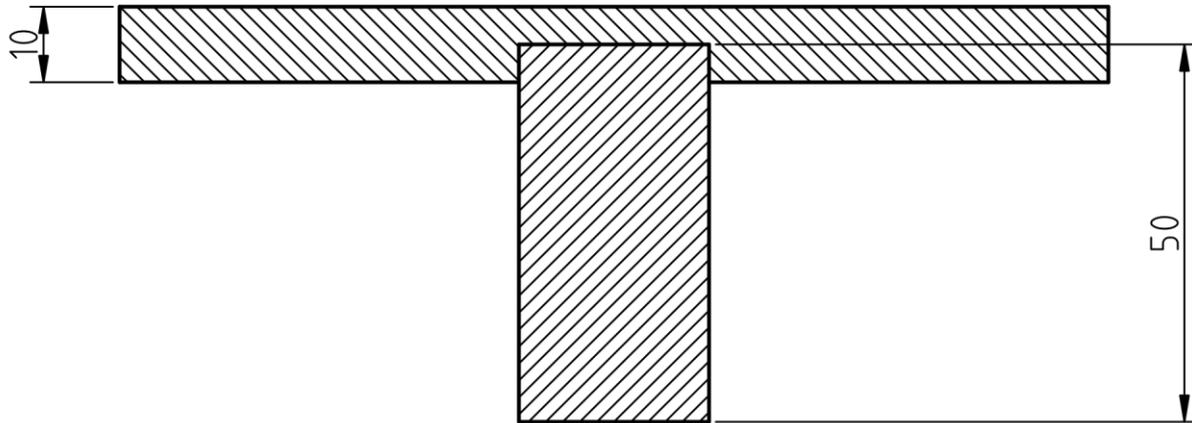
22.6.2017

Mitja Juvan

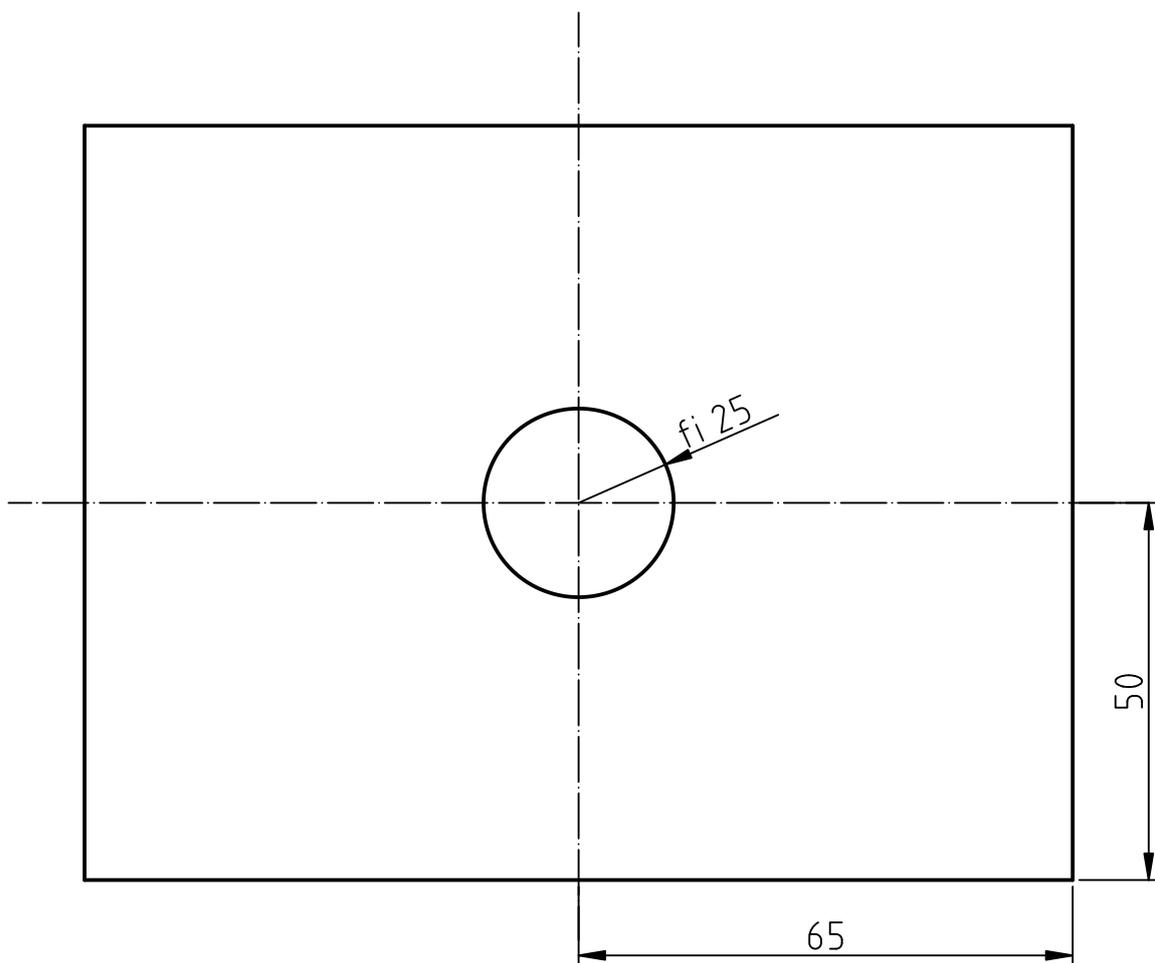
(UL, PeF, Move)

M 1:1

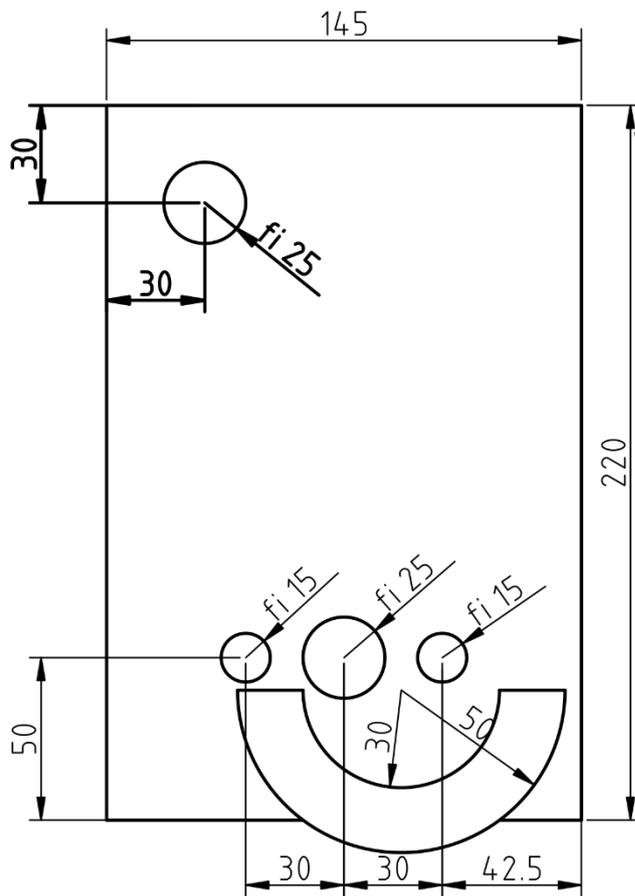
Platforma: podstavek

dolžine od 50 do 300 naraščajoče po 50

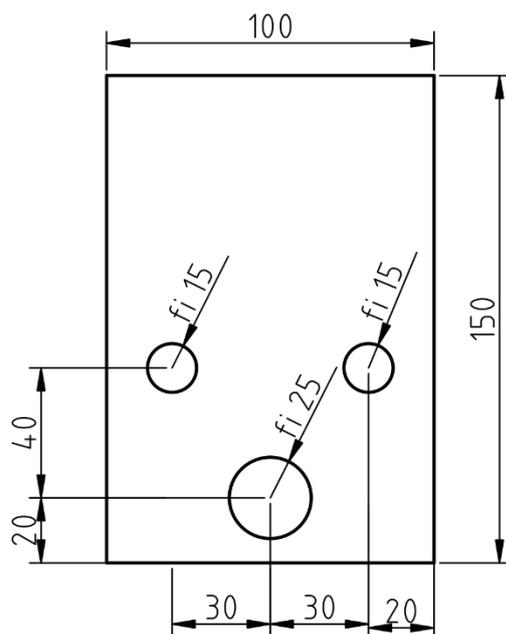

22.6.2017	Mitja Juvan (UL, PeF, Move)
M 1:1	Platforma: distančnik

$t = 10$

vse luknje skozi

- 2x palica fi 15 dolžine 580
- 2x palica fi 6 dolžine 125
- 1x palica fi 25 dolžine 75 odrezana pod kotom 33°
- 1x palica fi 8 dolžine 600 z vrtiščem na višini 300

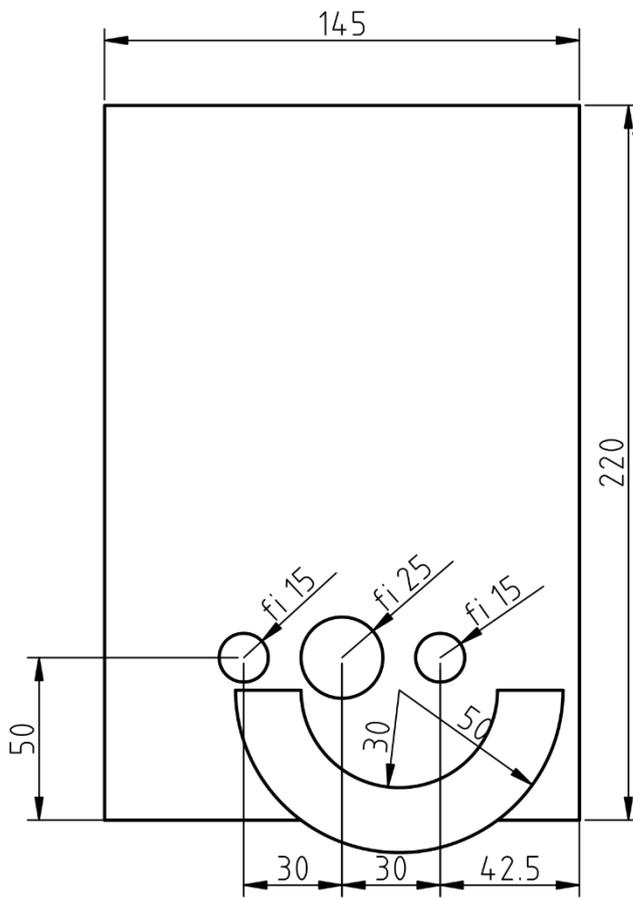
22.6.2017

Mitja Juvan

(UL, PeF, Move)

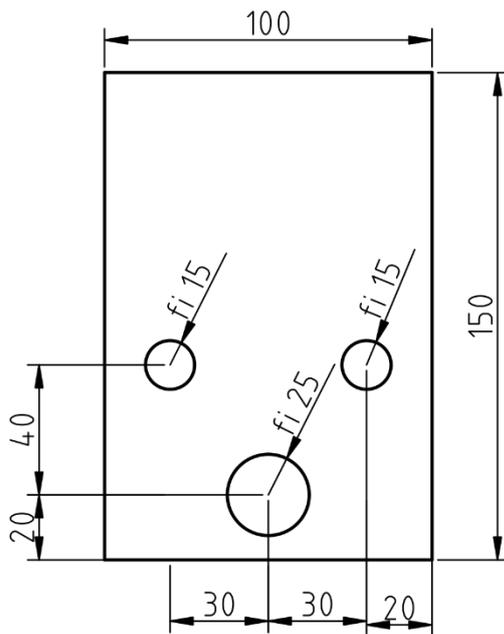
M 1:2

Platforma: višje sprožilo

$t = 10$

vse luknje skozi

- 2x palica fi 15 dolžine 430
- 2x palica fi 6 dolžine 125
- 1x palica fi 25 dolžine 75 odrezana pod kotom 33°
- 1x palica fi 8 dolžine 470 z vrtilščem na višini 200

22.6.2017

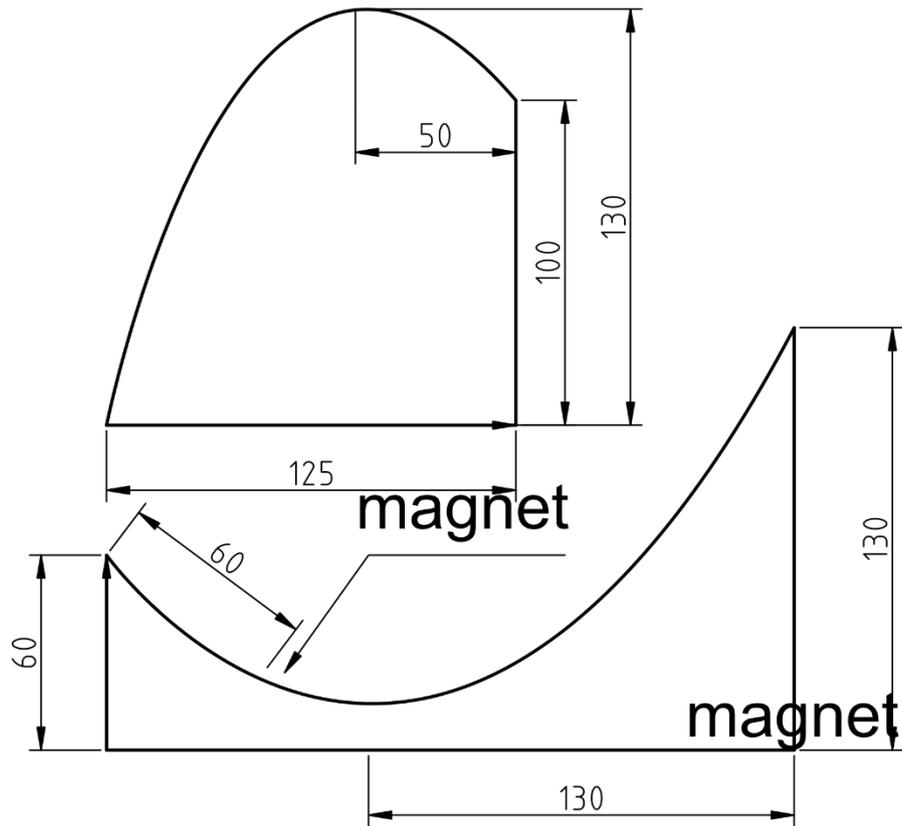
Mitja Juvan

(UL, PeF, Move)

M 1:2

Platforma: nižje sprožilo

t = 10

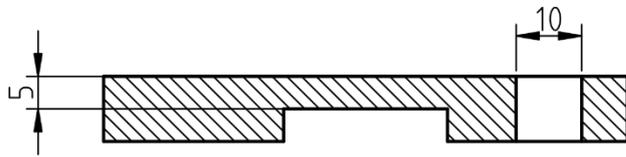
22.6.2017

Mitja Juvan

(UL, PeF, Move)

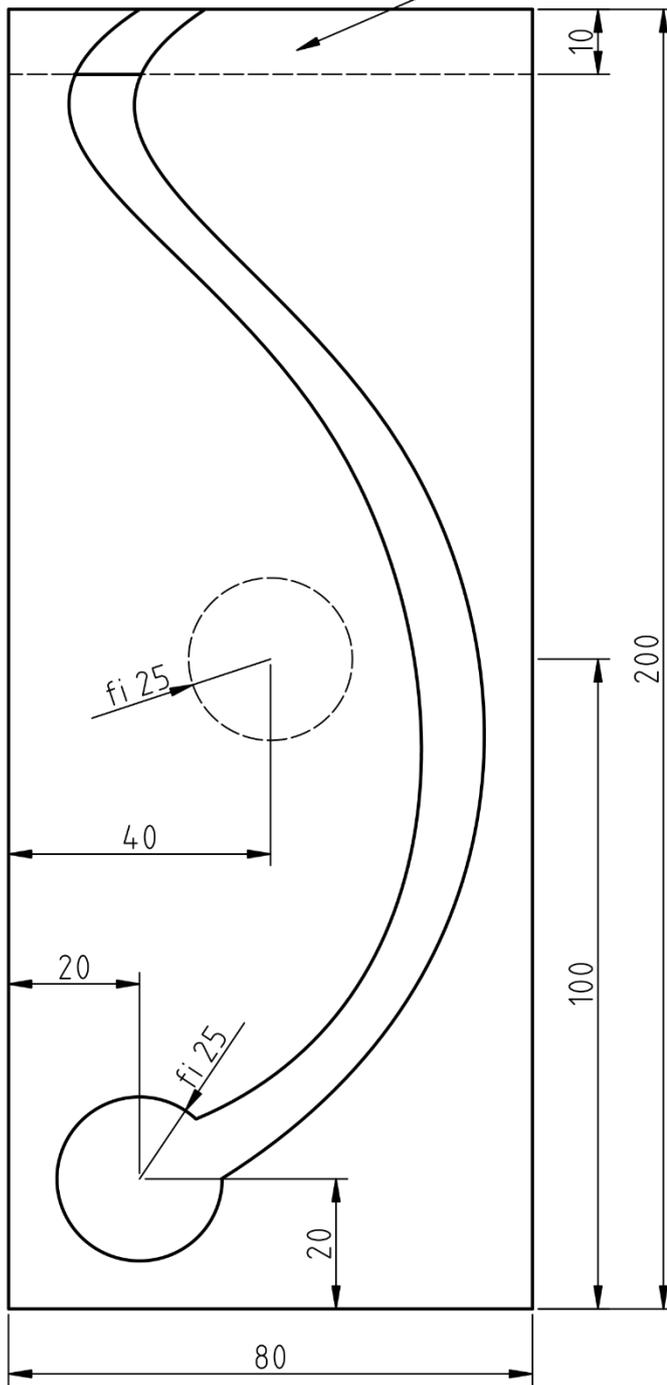
M 1:2

Platforma: magnetni top

t = 10

ojačitev 10 x 10 x 80

22.6.2017

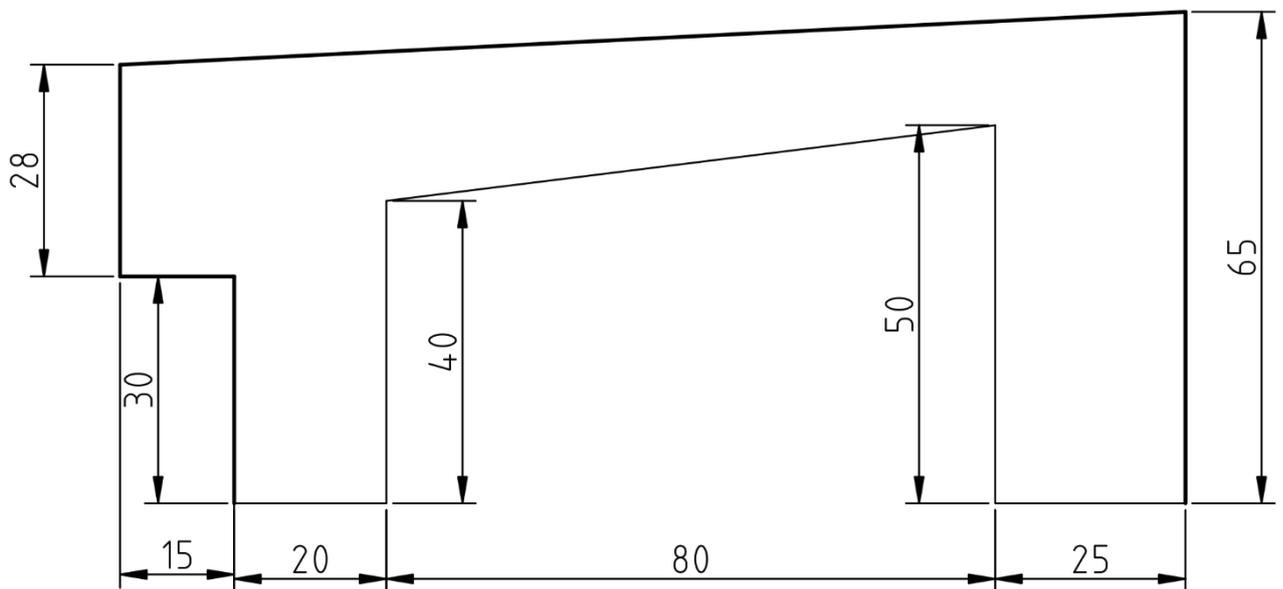
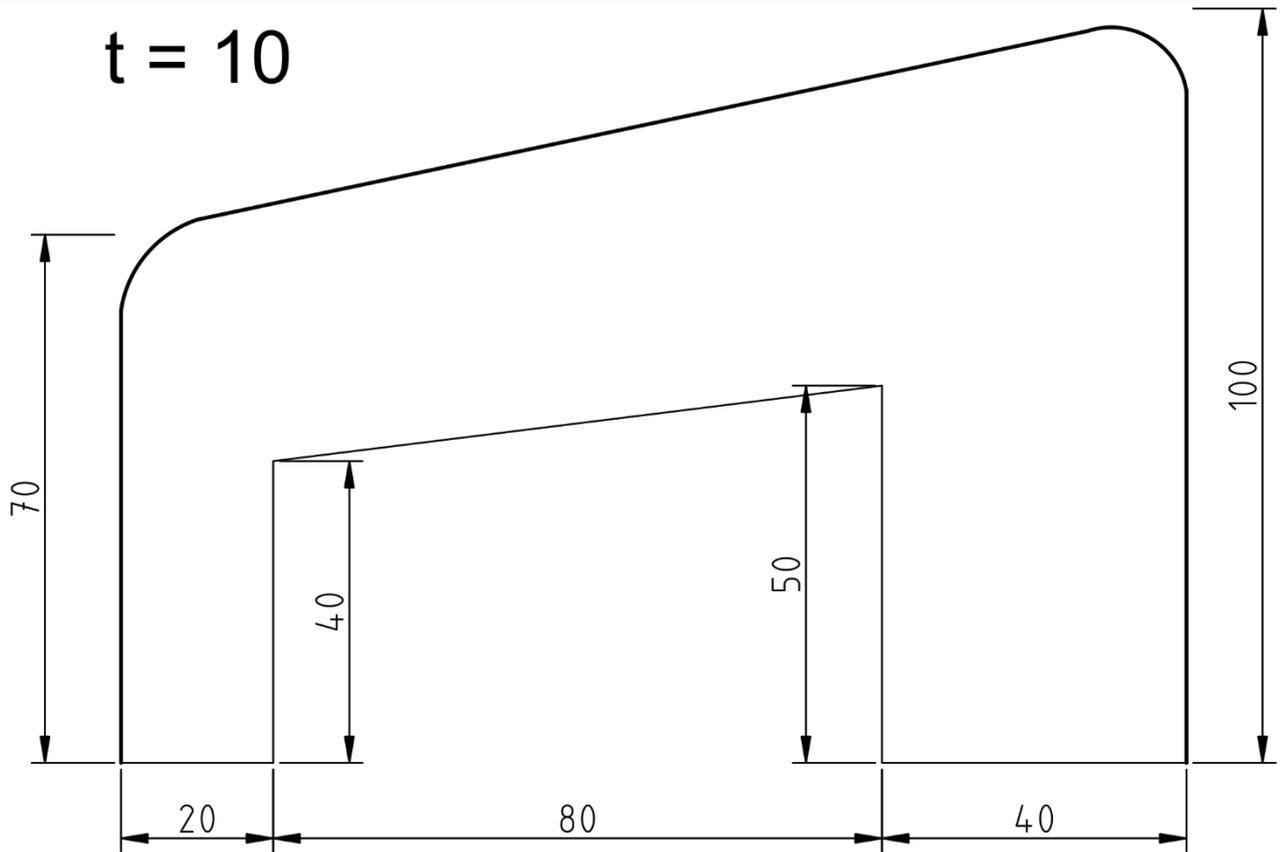
Mitja Juvan

(UL, PeF, Move)

M 1:1

Platforma: vijuga

t = 10

22.6.2017

Mitja Juvan

(UL, PeF, Move)

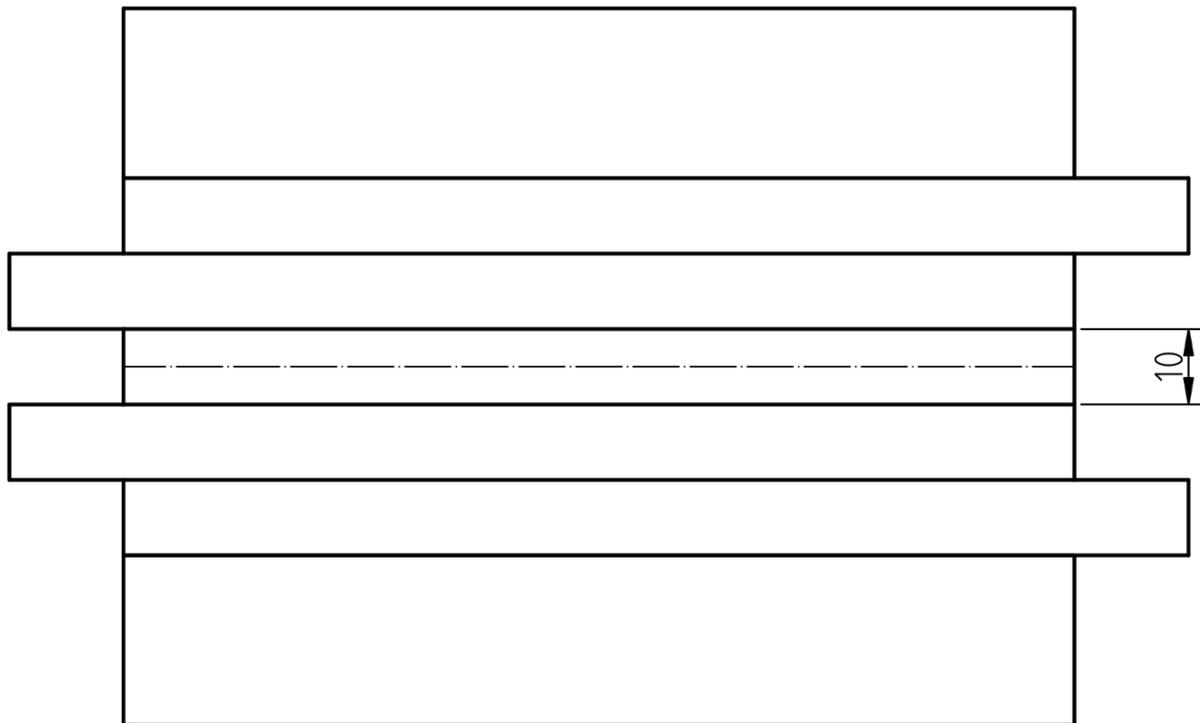
M 1:1

Platforma: žleb

$t = 10$

pogled sestavljenega žleba v tlorisu

22.6.2017	Mitja Juvan (UL, PeF, Move)
M 1:1	Platforma: žleb